

Ak sa v lekárstve zaoberáme otázkou bdenia, hovoríme o stave pripravenosti a pohotovosti organizmu na reagovanie na vonkajšiu situáciu. V plnom rozsahu by sa dala táto definícia aplikovať aj na ďalšiu z aktivít Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove. Bdenie ako výzva k prežitiu pôstu a bdenie ako priestor, v ktorom človek konfrontuje vlastný život s tým, čo mu ponúka Boh. On sa totiž v tichu a adorácii dáva mnohokrát a rozličným spôsobom poznať každému človekovi.

V dňoch 21. – 22. februára 2018 prežilo spoločenstvo študentov a zamestnancov takýto čas počas celonočného bdenia vo fakultnej kaplnke, ktorá je zasvätená biskupovi-mučeníkovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi. Bdenie je súčasťou duchovného života. I žalmista predstavuje Boha, ktorý „*bdie nad tými, čo dúfajú v jeho milosrdenstvo*“ (Ž 33,18). Ježiš Kristus v Getsemanskej záhrade vyzýva apoštolov k tomu, aby bdeli spolu s ním (porov. Mt 26,40). Teda aby boli pripravení reagovať na prichádzajúcu situáciu. Toto bolo snahou celonočného bdenia – uvedomiť si našu slabosť a nemohúcnosť, ale zároveň hlboko vnímať blízkosť a oporu Pána v našom živote. Byť pripravený správne reagovať na podnety a výzvy, ktoré sa nám denne dostávajú.

Celonočné bdenie sa začalo *Službou vopred posvätených darov*, ktorá je súčasťou prežívania Svätej Štyridsiatnice (40 dňového pôstu pred sviatkom Paschy – Veľkej noci). Táto služba sa slávi v stredu a piatky, počas ktorých si Východná cirkev pripomína pamiatku Svätého Kríža. Preto tieto dni majú aj cez cirkevný rok kajúci charakter. Program pokračoval *Eucharistickou pobožnosťou a tichou adoráciou*. Eucharistia totiž prináša dnešným ľuďom zmierenie, ktoré Kristus dosiahol raz navždy pre ľudstvo všetkých čias. Svoje miesto si v kaplnke našli aj mladí z Gréckokatolíckeho mládežníckeho pastoračného centra v Prešove, ktorého úlohou je pastoračia študujúcej mládeže v našom univerzitnom meste.

Chvály, prosby a časť piesní kajúceho Kánona Andreja Krétskeho umocnili prežívanie tohto vzácneho času s Kristom na našej fakulte. Kánon sv. Andreja najlepšie odráža náboženská psychológia pôstnych dní na Východe. O živote Andreja Krétskeho sa vie veľmi málo. Narodil sa r. 650 v Damasku veľmi zámožným rodičom. Do siedmeho roku života bol úplne nemý. Keď však po prvý raz prijal Eucharistiu, Boh mu zázračne otvoril ústa a on začal oslavovať svojho Spasiteľa. V roku 690 sa ako biskup na Kréte v Gortine venoval o.i. písaniu bohoslužobných piesní. Vrcholným dielom Andreja Krétskeho je spomínaný *Veľký kánon*, zložený z piesní, ktoré rekapitulujú príbehy starého a nového zákona. Celý kánon je komponovaný vo forme dialógu. Človek vedie vnútorný rozhovor so svojou dušou a so svojím Stvoriteľom. Tento rozhovor má charakter dôkladného spytovania svedomia a vyústi do úprimného vyznania sa Kristovi, akoby spovede z celého života.

Po ďalšom stíšení sa a adorácii Eucharistie program pokračoval *Akatistom k Ježišovi Kristovi*. Ide o hymnus, ktorý je ďakovno-oslavnou bohoslužbou Východnej cirkvi. Počas jeho modlitby sa neseď, ale ako vyjadrenie radosti a vďačnosti sa celý čas stojí. Završením modlitby bola *Polnočnica*. Ide o oficiálnu modlitbu Cirkvi, ktorá sa slávi o polnoci alebo počas noci. Výrazným obsahovým aspektom modlitieb Polnočnice je očakávanie Krista-Ženícha, teda jeho druhého príchodu. Polnočnica obsahuje aj mnohé kajúce modlitby a prosby.

Nasledujúce ráno bolo – ako je to zvykom počas každého pracovného dňa na fakulte – spojené s modlitbou študentov a zamestnancov. *Eucharistická pobožnosť* a spoločné *agapé* (stolovanie kresťanov, známe z obdobia ranej Cirkvi, ktoré bolo dôkazom prežívania Božej lásky a vzájomnej jednoty a pomoci) boli záverom celonočného bdenia a začiatkom pracovného dňa.

doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD.
duchovný správca GTF PU v Prešove